MARKKINAOIKEUS
MARKNADSDOMSTOLEN

Lausunto

10.11.2023 MAO/394/2023

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Asia: Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä koskien ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta (U 62/2023 vp)

Viite: Lausuntopyyntö 2.11.2021

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt markkinaoikeudelta kirjallista asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä koskien ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kaupallisista toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta (U 62/2023 vp).

Markkinaoikeus esittää kirjallisena asiantuntijalausuntonaan kunnioittaen seuraavan.

Euroopan komissio antoi 12.9.2023 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta (jäljempänä myös asetusehdotus). Voimaan tullessaan asetus korvaisi voimassaa olevan kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/7EU (uudelleenlaadittu).

Asetusehdotuksen mukaan asetuksella pyritään muun ohella takaamaan kaupallisten toimien oikeudenmukaisuus, lisäämään pk-yritysten ja toimitusketjujen resilienssiä, edistämään digitalisaation tarjoamien mahdollisuuksien laajempaa käyttöä sekä parantamaan yrittäjien ja pk-yritysten talousosaamista.

Markkinaoikeus ei itsenäisenä ja riippumattomana tuomioistuimena lähde tässä yhteydessä arvioimaan asetusehdotuksen tavoitteita taikka asetusehdotukseen sisältyviä luonteeltaan enemmän materiaalisia säännöksiä näihin tavoitteisiin pääsemiseksi, eikä näin ollen myöskään tältä osin valtioneuvoston u-kirjelmässä esitettyjä näkemyksiä asetusehdotuksen vaikutuksista taikka u-kirjelmään sisältyvää valtioneuvoston kantaa.

Markkinaoikeus seuraavassa esittääkin ainoastaan muutaman huomion valtioneuvoston u-kirjelmässä tuomioistuinten osalta esitetyistä arvioista liittyen asetusehdotuksen vaikutuksiin.

Ensinnäkin markkinaoikeus toteaa, että valtioneuvoston u-kirjelmässä vaikutettaisiin mainitulta osin jätetyn kokonaan mainitsematta, että myös asetusehdotuksen 9 artiklan 2 kohta edellyttää tuomioistuinkäsittelyn mahdollistamista mainitun artiklan 1 kohdan mukaisten asioiden osalta.

Sekä viimeksi mainittujen asioiden että asetusehdotuksen mukaisen valvontaviranomaisen päätöksiä koskevien valitusasioiden, joiden käsittely valtioneuvoston u-kirjelmän valossa (ks. u-kirjelmän s. 9, vaikutukset tuomioistuimiin -jakson ensimmäinen kpl) vaikuttaisi tulevan tapahtumaan tuomioistuinten toimesta osalta u-kirjelmässä esitettyjä arvioita vaikutuksista tuomioistuimiin on varsin vaikea, jollei suorastaan mahdotonta, arvioida tarkemmin. U-kirjelmässä ei nimittäin mainitulta osin tuoda esiin täsmällisemmin sitä, miten kyseiset ehdotukset, ainakin näin alustavasti ajateltuna, olisi tarkoittaa ”istuttaa” osaksi nykyistä kansallista tuomioistuinjärjestelmää.

Osaksi edellä mainitusta johtuen markkinaoikeus tässä yhteydessä tyytyykin vain kiinnittämään valtioneuvoston, ja nyt käsillä olevan asetusehdotuksen osalta aivan erityisesti oikeusministeriön, huomiota siihen, että myös EU-lainvalmisteluhankkeiden osalta olisi erittäin hyödyllistä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa pohtia sitä, missä tuomioistuimessa asiat tullaan

kansallisesti käsittelemään ja mikäli päädytään ajattelemaan asioiden käsittelemistä markkinaoikeudessa, olisi syytä mahdollisimman hyvissä ajoin pohtia myös sitä, käsitelläänkö asiat markkinaoikeudessa siviili- vai hallintoprosessuaalisessa järjestyksessä.

Yleisesti ottaen on lisäksi esitettävissä, että useimmissa tapauksessa, joissa asiamäärien arvioidaan jäävän hyvin vähäisiksi, olisi syytä pyrkiä välttämään ratkaisuja, joilla pohjimmiltaan samantyyppisten asioiden käsittely ”pirstotaan” eri tuomioistuimiin. Vastaavasti markkinaoikeuden osalta olisi syytä pyrkiä välttämään myös ratkaisuja, joilla pohjimmiltaan samantyyppisten asioiden käsittely pirstotaan markkinaoikeuden sisällä eri prosessilajien mukaan käsiteltäväksi.

Karttunen Jussi 91290701A

Allekirjoittaja Karttunen Jussi 91290701A
DN: cn=Karttunen Jussi 91290701A, c=FI, o=Markkinaoikeus, email=jussi.karttunen@oikeus.fi
Päivämäärä: 2023.11.10 08:33:31 +02'00'

Jussi Karttunen
markkinaoikeuden ylituomari